

3. Charakteristika školy

Střední škola technická v Mostě je komplexním vzdělávacím zařízením v České republice. Vyučují se zde 3leté a 4leté obory zaměřené zejména na oblast strojírenství, elektrotechniky, stavebnictví, v neposlední řadě též ekonomiky, administrativy a výpočetní techniky.

Nedílnou součástí celého komplexu je teoretické vyučování, odborný výcvik, domov mládeže a školní jídelna. V prostorách odborného výcviku se organizuje nejen vzdělávání žáků, ale i dospělých formou rekvalifikačních a odborných kurzů, školení a seminářů.

Naše škola disponuje rozsáhlými prostory pro studium, výuku či doplnění vzdělání, ale též pro sportovní a zájmové činnosti.

Sportovní areál Střední školy technické v Mostě je komplexním sportovním zařízením a tvoří ho venkovní (outdoor) a vnitřní (indoor) sportoviště. Venkovním sportovištěm je víceúčelové sportovní zařízení, které disponuje všemi sportovními plochami vhodnými a potřebnými pro konání atletických soutěží a kopanou. Jeho hlavní část tvoří atletická dráha délky 400m s mezinárodními parametry oblouků, sektory pro skok daleký a trojskok, skok o tyči a skok vysoký a vrhačská louka. Západní část podél rovinky atletického oválu je vyhrazena pro diváky. Uvnitř atletického oválu se nachází fotbalové hřiště s umělým povrchem o rozměrech hrací plochy 100x64m. Součástí areálu jsou tenisové kurty, volejbalová a basketbalová hřiště, víceúčelové hřiště s umělými povrchy a dětské hřiště.

Jako zázemí slouží sklad sportovního nářadí a provozní budova se šatnami, sociálním zařízením a prostorem pro občerstvení.

Sportovní areál je vybudován v bezprostřední blízkosti celého komplexu školy a tvoří jednu z jejích dominant. Je moderním a prostorným zařízením, které skýtá veškeré možnosti pro sportovní aktivity na profesionální i rekreační úrovni a účelně tak doplňuje stávající sportovní zařízení pro potřeby výuky a sportovní aktivity žáků. Tato investice byla financována z prostředků Ústeckého kraje.

Areál je situován cca 3 km od centra města Mostu se snadnou dostupností prostředky MHD (tramvaj č. 1 a 2, stanice konečná Most-Velebudická nebo autobus č. 25 - stanice přímo u školy) a s dobrou dopravní obslužností. V bezprostřední blízkosti jsou parkovací plochy s dostatečnou kapacitou parkovacích míst.

Vhodným doplněním venkovních sportovišť jsou sportoviště vnitřní:

- velká sportovní hala - je vhodná téměř pro všechny sporty - kopaná, futsal, volejbal, basketbal, florbal, tenis, badminton, plochu haly lze využít i např. pro šachové turnaje, judo, karate, výstavy, apod.
- malá sportovní hala - je součástí celého objektu sportovní haly a je vhodná pro volejbal a tenis, tréninkově pro basketbal
- tělocvična - vhodná především pro kopanou a volejbal
- posilovna
- herna stolního tenisu
- nabídku pro komplexní služby dotváří: ubytování, stravování, občerstvení, kinosál, konferenční a zasedací místnosti, parkovací plochy

4. Vnitřní zdroje školy

Střední škola technická zajišťuje výchovu a vzdělávání mládeže, která připravuje žáky v oborech středních odborných škol, středních odborných učilišť a učilišť.

Žáci SŠT pocházejí z různých rodin, u žáků prvních ročníků (známe jejich domácí prostředí pouze z dotazníku a většinou jen povrchně), proto si klademe za cíl navázat spolupráci se zákonnými zástupci v co nejkratší době a tím předcházet sociálně patologickým jevům. Příznivější situace se jeví u žáků vyšších ročníků. Nejproblémovější skupinou jsou tříleté učební obory, u kterých je v některých případech těžší navázat spolupráci s rodiči, než s kázeňsky problematickým žákem. To se stává hlavně v případě rodin s nižší sociální a intelektuální úrovní. Vzhledem k těmto skutečnostem je Minimální preventivní program plánován a plněn v rámci možností školy.

Primární prevence žáků je vykonávána dle Školního vzdělávacího programu v rámci jednotlivých hodin vyučujícími. Dalším vnitřním zdrojem střední školy jsou třídní schůzky, které probíhají v 1/4 (listopad), ve 3/4 (duben) a v červnu jsou tzv. informační schůzky pro budoucí 1. ročníky.

Mezi rizikové vnitřní prostředí ve škole, bychom mohli zařadit WC, školní chodby (2 a 3 patro), prostory v dílnách a v tělocvičnách. Ve škole byly nainstalovány kamery. Kamery jsou umístěny na hlavní chodbě v přízemí od vrátnice až po kinosál. Dále jsou umístěny u skříněk žáků.

Koncept speciálně pedagogického a výchovného poradenství SŠT Most

Střední škola technická v Mostě má vybudované výchovné poradenství, kde se vytváří společné cíle metodiků prevence, výchovných poradců a speciálního pedagoga.

Společné cíle všech poradců:

1. Informovanost

- a) Zvýšit informovanost žáků, rodičů i ostatních pedagogů o obsahu, náplni a možnostech poradenství (webové stránky, nástěnky)
- b) Vzbuzovat a podněcovat důvěru žáků k poradcům (schránky důvěry, osobní přístup)

2. Vhodné prostory

- a) Využívat a vhodně vybavit společný prostor/společné prostory pro všechny poradce na škole (poradenské centrum)
- b) Všichni poradci sdílejí a plánují svou činnost (databáze kontaktů a konzultačních hodin)

3. Spolupráce v rámci školy

- a) Vytvořit vzájemnou kohezi poradců tak, aby:
 - vzájemně si poskytovali informace

- pomáhali si
- respektovali se
- pracovali soudržně, přátelsky apod. tak, aby byl vytvořený řádný a efektivní poradenský systém (společné porady a setkání vzájemně i vedením školy)

b) Společné úložiště informací (informační systém školy, respektování ochrany osobních dat)

4. Spolupráce s různými organizacemi

- a) Poradci přistupují aktivně k získávání aktuálních informací o organizacích a jejich službách a získané informace sdílí se svými spolupracovníky (aktuální databáze kontaktů a nabízených služeb)
- b) Navázat pravidelnou spolupráci (maximální využití nabízených služeb v průběhu celého studia žáků)
- c) Využívání nabízených služeb (žáci, učitelé, poradci)

Budoucí cíle výchovného, preventivního poradenství:

1. Spolupráce s rodinami

- a) Pokusit se zlepšit vztahy mezi rodinou a školou
- b) Poradci hledají možné cesty k užším kontaktům s rodinami žáků

2. Spolupráce v rámci školy

- c) Stmelovací aktivity (příležitosti k budování pozitivního klima třídních kolektivů)
- d) Peer programy (mapování možností)

Střední škola technická v Mostě zajišťuje webové stránky školy www.sstmmost.cz, kde mohou žáci školy najít informace o konceptu výchovného poradenství. Jsou zde jmenovitě uvedeni všichni vyučující, kteří se na konceptu podílejí a jejich konzultační hodiny. Dále škola poskytuje schránky důvěry, které jsou rozmístěny po celé škole. Žáci jsou o těchto schránkách informováni, jak třídními učiteli, metodiky prevence, výchovnými poradci, tak i na webové stránce školy, kde mohou tyto schránky nalézt.

Schránky důvěry rozmístění:

- č. 1 – 2. PATRO – stěna proti WC - dveře č. 526
- č. 2 – 2. PATRO – sloup proti učebně č. 589
- č. 3 – PŘÍZEMÍ – sloup v suterénu u kinosálu
- č. 4 – PŘÍZEMÍ – stěna u WC proti uč. č. 339

5. Vnější zdroje školy

Katalog sociálních služeb v Mostě: <http://www.mesto-most.cz/vismo/kss.asp>

Pedagogicko - psychologická poradna: <http://www.pppuk.cz/poradny/most>

Úřad práce: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/most/kontakty>

K-centrum a linka duševní tísně: <http://www.mostknadeji.eu/ustecky-kraj/k-centrum-most>

Linka bezpečí: <http://www.pomoc-online.cz>,

<http://www.linkabezpeci.cz>

Modrá linka důvěry: <http://www.modralinka.cz/?page=ld>

Právní pomoc: <http://www.potrebujipravnik.cz>

Informace o profesní kvalifikaci a dalším vzdělávání:

<http://novyportal.narodnikvalifikace.cz>

<http://www.vzdelavaniaprace.cz>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: <http://www.msmt.cz>

Společenství proti šikaně: <http://www.sikana.org>

Internet poradna: http://www.internet_poradna.cz

Policie ČR: tel. č. linka 158

Městská policie: <https://www.mesto-most.cz/mestska-policie/os-1161>

Všeobecný zdravotní pojišťovna: <https://www.vzp.cz/>

Hasičský záchranný sbor: <https://www.hzscr.cz/hzs-usteckeho-kraje.aspx>

Oddělení sociálně-právní ochrany dětí

<http://www.mesto-most.cz/odbor-socialnich-veci/ms-59989>

Cíle minimálního preventivního programu

Cílem minimálního preventivního programu je ukázat mladé generaci cestu ke zdravému a plnohodnotnému životu a eliminovat v co největší možné míře sociálně patologické vlivy působící v současné době na děti a mládež.

Minimální preventivní program se zaměřuje na prevenci záškoláctví a zneužívání návykových látek, které se na SŠT vyskytují a pokud nejsou zvládnuty včas, mohou se rozvinout do závažné delikvence. Předpokladem naplnění tohoto cíle je nezbytná úzká spolupráce všech pedagogických pracovníků školy, popřípadě spolupráce s psychologem či jiným odborným pracovištěm.

Realizace cílů

Zařazení konkrétních témat prevence do vzdělávacího procesu se zaměřením na klíčové vyučovací oblasti:

- **Oblast zdravého životního stylu** – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa, pohybové aktivity
- **Oblast společenskovední** – formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence
- **Oblast přírodovědná** – biologie člověka, fyziologie, chemie
- **Oblast rodinné a občanské výchovy**
- **Oblast sociálně právní** – právní aspekty sociálně patologických jevů, postoj společnosti k společensky nežádoucím jevům, práva dítěte apod.

Preventivní témata jsou na SŠT v rámci jednotlivých oborů nejčastěji **zařazovány do následujících předmětů:**

- **Zdravotní a rodinná výchova**
- **Občanská výchova**
- **Základy společenských věd**
- **Ekologie**
- **Český jazyk**
- **Právní nauka**
- **Tělesná výchova**
- **Odborný výcvik**

Samostatnou kapitolu začlenění preventivního programu tvoří – **třídnické hodiny, zájmové vyučování, kroužky, výlety a exkurze.**

Hlavní aktivity školy

- Úprava školního řádu a veškeré činnosti školy ve shodě s ochranou zdraví žáků a ochranou vůči zneužívání návykových látek a vlivům jiných sociálně patologických jevů.
- Kontrola dodržování zákona o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi
- Důsledné potírání kuřáctví, požívání alkoholu a dalších návykových látek.
- Opatření dostupnosti těchto látek ve škole a jejím okolí.
- Spolupráce s odděleními sociální prevence, sociálních odborů a policíí.
- Optimalizace vztahů mezi pedagogickými pracovníky a žáky.
- Zvýšenou péčí žákům handicapovaným, žákům se zdravotními a sociálními riziky a aktuálními problémy.
- Soustavné sledování vývojových a individuálních potřeb žáků, včasné odhalování poruch vývoje.
- Koordinaci činnosti pedagogů a vychovatelů při realizaci minimálního preventivního programu.

- Systémové zavádění etické a právní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu aj. oblastí preventivní výchovy do výuky jednotlivých předmětů, ve kterých ji lze uplatnit.
- Uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce a skupiny dětí a mládeže zaměřeného na podporu jejich osobnosti a sociálního chování.
- Vytváření podmínek pro příznivé pracovní klima a zdravý pracovní režim žáků i pedagogických pracovníků ve všech částech výchovně vzdělávacího procesu.
- Doškolení metodiků a pedagogů v problematice etické a právní výchovy, zdravého životního stylu a prevence zneužívání návykových látek.
- Informovanost mezi pedagogickými pracovníky o vzdělávacích a preventivních aktivitách se žáky.
- Vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času dětí a mládeže.
- Zajištění dostatečného množství volnočasových aktivit.
- Spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu a v oblasti prevence problémů ve vývoji a výchově dětí a mládeže. Úvodní pohovor s rodiči při nástupu žáka do školy. Informování pedagogů a rodičů o všech problémech, které se u žáka vyskytly, případná opatření ze strany školy.
- Průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole z hlediska rizik výskytu sociálně patologických jevů a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí a mladistvých.
- Poskytování poradenských služeb školního metodika prevence žákům.
- Navození důvěry pro řešení obecných i osobních problémů žáka ve škole i mimo školu.

Zásady efektivní všeobecné prevence

- Program by měl začínat již od útlého věku a měl by být přiměřený schopnostem dítěte.
 - Čím nižší věk dítěte, tím je prevence více orientovaná na obecnou ochranu zdraví. U starších dětí se stále více specifikuje na jednotlivé návykové látky a dává prostor diskusi.
 - Efektivita prevence stoupá, pokud preventivní program začíná ještě před setkáním s legálními návykovými látkami (tabák, marihuana a jiné návykové látky) a jestliže se podaří toto setkání oddálit.
- Program zahrnuje podstatnou část mládeže ve škole.
- Program zahrnuje získávání důležitých sociálních dovedností.
- Program využívá pozitivní modely.
 - v prevenci se co nejvíce používají pozitivní modely, se kterými se cílová skupina může ztotožnit.
- Program zahrnuje legální i nelegální návykové látky.
- Program je soustavný a dlouhodobý.
- Program je komplexní a využívá více strategií.
- Program spolupracuje s dalšími organizacemi.

KLIMA TŘÍD

Z hlediska školy se nejvíce projevuje ve třídách. Při vstupu do školy, je žák od začátku nucen podřizovat se chodu školy, třídy, svému třídnímu učiteli, podávat výkon a být také dobrým žákem.

Klima na žáka působí:

1. **Ve smyslu osobním** – orientuje se na úkoly, cítí osobní integraci a nezávislost, prožívá soutěživost, obtížnost školní práce, zkoumá okolí kolem sebe.
2. **V sociálně patologickém smyslu** – žák se stává členem skupiny, podílí se na její činnosti, na různém stupni je otevřený kontaktu s druhými, je favorizován učitelem či spolužáky nebo naopak odsouván do pozadí

Pro vytvoření správného klima tříd, Střední škola technická pořádá vždy na začátku školního roku pro 1. ročníky seznamovací programy, které probíhají mimo školní půdu. Tyto programy zajišťuje výchovný poradce a metodik prevence.

Adaptační program probíhá u žáků 1. ročníků a to většinou první týden v září daného školního roku. Pro žáky je připraven velmi bohatý seznamovací program a to nejen v rámci seznamování se svými spolužáky, ale i s jejich třídními učiteli, kteří jsou vždy součástí tohoto programu.

Program je vždy 3 denní, kde je zajištěno ubytování, stravování, pitný režim, péče kvalifikovaného zdravotníka a pedagogického dozoru (třídní učitelé, výchovný poradce, metodik prevence).

PREVENCE ŠKOLY

Prevence záškoláctví

Ředitel školy zabezpečuje poskytování poradenských služeb, na které se podílí především třídní učitel, výchovný poradce, školní metodik prevence a speciální pedagog. Škola také spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, jako jsou pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra.

Škola se snaží těmto sociálně patologickým jevům předcházet tím, že zajišťuje přátelské a stimulační prostředí pro výchovu a vzdělávání, a na druhou stranu vyžaduje po žácích, dodržování stanovených pravidel ve školním řádu.

Třídní učitel se zaměřuje na posilování návyků ke zdravému životnímu stylu a k vytvoření optimálního klimatu třídy, zároveň je v kontaktu se zákonnými zástupci.

Součástí krátkodobé i dlouhodobé prevence je:

- Učit žáka žádoucím způsobům chování včetně asertivních reakcí, analyzovat s žákem jeho nežádoucí chování, eliminovat v něm projevy, které mohou ostatní nevědomě napodobovat.
- Všimnout si podezřelých signálů na straně žáka, které mohou záškoláctví předcházet.
- Odstranit příčiny možného záškoláctví ve spolupráci s učiteli a s odborníky.

- Zvažovat výchovné postupy v rodině žáka, zvyšovat citově stabilní atmosféru.
- Školní nároky přizpůsobovat možnostem žáka (např. volit přiměřený typ studia)
- Zvyšovat u žáka odolnost vůči zátěži, ocenit žáka, pokud projeví snahu překážky překonat.
- Pokud neomluvená absence přesáhne 10 hodin, svolává se výchovná komise školy, ve složení třídní učitel, učitel odborné výchovy, výchovný poradce, dotyčný žák a jeho zákonný zástupce. Trest se odvíjí od počtu neomluvené absence, postoje žáka a rodičů, sníženou známkou z chování.
- Při nápravě záškoláctví se u nestudijních oborů osvědčil notýsek, do kterého se zapisují příchody a odchody ze školy s podpisem třídního učitele pro zpětnou kontrolu rodičů.
- V rámci prevence záškoláctví byly na SŠT zřízeny internetové stránky, kam mají přístup zákonní zástupci a mohou tak kontrolovat nejen prospěch, ale také docházku svého dítěte.

Prevence zneužívání návykových látek

V rámci prevence návykových látek, je potřeba seznámit žáky se:

Znalostmi

- Světového obchodu s drogami.
- Informacemi o specifických drogách a jejich zneužívání: rizika a možného nebezpečí.
- Možných důsledků experimentování.
- Znalostí zákonných norem vzhledem k drogám.
- Rozvíjení porozumět zdraví a tomu, jak chování ovlivňuje zdraví.
- Znalostí, kde získat pomoc a radu, nastanou-li problému – telefonní čísla (včetně pomoci se specifickými problému i týkajícími se drog).
- Pochopení role v rodině a rodičů pro prevenci zneužívání drog.

Dovednostmi

- Vyhodnotit záměr tvůrců reklam a umění odolát jejich lichotkám.
- Jak ovládat své emoce.
- Jak se pozitivně prosazovat a dovednosti, jak zvýšit vlastní odolnost vůči sebedestruktivnímu chování.
- Jak naslouchat druhým a jak sdělovat pocity a efektivně komunikovat.
- Jak zastávat a obhajovat v debatách a diskusích vlastní postoje.
- Dovednost řešit problémy.
- Zdokonalovat sociální schopnosti (např. sebekontrolu, odolnost vůči stresu).
- Umět ventilovat a vyjádřit své pocity různými způsoby (např. drama, tanec, hudba)

Postoji

- Základní optimistická životní orientace vůči tomu, co život přináší.
- Rozvíjení pozitivní sebejistoty.

- Znalost motivu, které souvisejí s experimentováním s drogami a jejich zneužíváním, a které výrazně ovlivňují postoje.
- Rozvoj sebepoznání a vnímání hodnot souvisejících s vyjádřením vlastních emocí v určitých situacích.
- Tolerantní přístup k druhým.
- Pozitivní seberealizace a životní perspektivy.

Prevence proti šikanování

Cílem je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. Důležité je zaměřit se na oblast komunikace a vztahů mezi žáky ve třídách, a to bez ohledu na to, zda tam k projevům šikany již došlo, či ne.

Prevence je zaměřena hlavně na žáky 1. ročníků. A to přímo ústní formou, kdy probíhá komunikace jednotlivých tříd, s metodikem prevence. Třídy získávají informace ohledně celkové prevence, schránek důvěry, konzultačních hodin apod. Dále v průběhu 1. pol. školního roku, jsou třídy podrobeny dotazníkovému šetření. Vyhodnocení slouží pouze pro účely školy.

Postupy při řešení šikany:

- Odhalení šikany bývá obtížné. Významnou roli při zjišťování hraje strach, a to nejen strach obětí, ale i dalších účastníků. Strach vytváří obvykle prostředí „solidarity“ agresorů i postižených.
- Účinné a bezpečné vyšetření šikany vychází z kvalifikovaného odhadu stádia a formy šikanování. Existuje rozdíl mezi vyšetřováním počátečních a pokročilých stádií šikanování.

Metody vyšetřování šikanování:

- **Pro vyšetřování počáteční šikany** (se standardní formou) lze doporučit strategii v těchto krocích:
 - 1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.*
 - 2. Nalezení vhodných svědků*
 - 3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).*
 - 4. Zajištění ochrany obětí*
 - 5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.*
- **Pokročilá šikana s neobvyklou formou** – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, vyžaduje následující postup:
 - 1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchranu obětí.*
 - 2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.*
 - 3. Zabránění domluvě agresorů a křivé výpovědi.*

4. Pokračující pomoc a podpora oběti.

5. Nahlášení policii.

6. Vlastní vyšetřování.

- V rámci první pomoci je nutné při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policie ČR.

Výchovná opatření:

- **Doporučuje se dále pracovat s agresorem** (jeho náhled na jeho chování, motivy, rodinné zázemí). V případě potřeby mu zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče nebo jiných odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.
- **Pro potrestání agresorů lze užít i následující běžná výchovná opatření:**
 - Napomenutí třídního učitele, důtka ředitele.
 - Snížení známky z chování.
 - Převedení do jiné třídy.
- **Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem.** Je nezbytné vypořádat se traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčí většina).
- **V mimořádných případech se užijí další opatření:**
 - „Ředitel školy doporučí rodičům, dobrovolné umístění dítěte, do pobytového oddělení SVP, případně doporučí dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu“.
 - „Ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření, či ústavní výchovy s následným umístěním v Diagnostickém ústavu“.

Prevence proti kyberšikaně

Rozdíl mezi šikanou a kyberšikanou vychází už ze samotného názvu. Je zřejmé, že se jedná o specifický druh šikany. Na rozdíl od klasické šikany, má agresor kyberšikany jiné nástroje na ubližování. Specifika virtuální reality mění charakter procesu šikanování a to i v rolích agresora a oběti.

Kde se Kyberšikana odehrává?

- ve virtuálním světě

- zde nedochází k přímému fyzickému napadání, jedná se však o psychický teror, zesměšňování, útlak apod.
- šikanování se děje prostřednictvím moderních komunikačních technologií – přes telefon, internet, instant messaging (ICQ, AIM sítě) apod.
- Kyberšikana se dnes týká převážně dětí a mladistvých, kteří s technologiemi umí zacházet, mají tendenci upevňovat své postavení, uspokojují svoji potřebu – upoutat pozornost.
- nejrozšířenějším internetovým nebezpečím a nebezpečím spojených s užíváním mobilních telefonů jsou kyberšikana, kyberrooming, kyberstalking a stalking.

Místo a čas útoku:

- je na útočnickovi, který si Vás může najít kdykoli a kdekoli.
- většinou je anonymní, skrytý, může užívat přezdívky, neznáte jeho věk, pohlaví, sociální postavení, útočníkem tedy může být kdokoli.

Útočník

- nemusí být sám, hovoříme také o sekundárních útočnících, což mohou být **diváci** a šířitelé.

Šířitelé

- Znásobí dopad útoku na oběť a mohou tím oběti více uškodit, než samotný útočník.
- U obětí nezáleží na věku, pohlaví, fyzické síle, sociálním postavení apod. Z výzkumů však vyplývá, že se oběti tradiční šikany stávají oběti i kyberšikany, že tráví více času na internetu, bývají však málo obeznámeny s riziky spojenými se zneužitím ICT, proto se chovají méně opatrně.

Oběť

- Oběť se může cítit bezmocná a neschopná, protože se nemůže bránit proti útokům anonymního agresora, má obavy před reakcemi okolí, stydí se apod.
- Oběti kyberšikany mnohdy zůstávají na řešení problému samy, to může vést k tomu, že situaci nezvládnou.
- Během kyber útoku nemusí dojít k osobnímu kontaktu s obětí, oběť může být i náhodná.
- Nebezpečí je také v nedostatečné zpětné vazbě z reakce oběti na útok.
- Ponižující informace jsou dostupné komukoli, odkudkoli a kdykoli.
- Ve virtuálním prostředí zůstávají uloženy diskriminující materiály, které mohou kyberšikanu opakovaně rozvířovat.

Formy kyberšikany

- **Publikací záznamu** – videa, zvuku, online komunikace (jedná se o zveřejnění a záznam vizuálního či textového obsahu (nahrávka kamerou či telefonem...), který zesměšňuje oběť, narušuje soukromí oběti nebo obsahuje akt páchané šikany či násilí na oběti

- **Falšování identity**_sem spadají falešné blogy, profily na sociálních serverech, či prezentacích menších sociálních skupin (školní web, online komunity), různé ztrapňování
- **Ukradení identity**_útoční zjistí nebo prolomí heslo oběti, pronikne do jejího virtuálního profilu a prostřednictvím ukradené identity oběť poškodí – zcizení elektronického účtu apod)
- **Ponižování a pomlouvání**
- **Provokování a napadání uživatelů v online komunikaci** např. v rámci veřejných chatů a diskuzí
- **Zveřejňování cizích tajemství s cílem poškodit oběť**
- **Vyloučení z virtuální komunity** např. ze skupiny přátel
- **Obtěžování**

Jak se chránit před kyberšikanou?

- Nebuďte přehnaně důvěřiví, nikdy nevíte, kdo je druhé straně
- Nesdělujte citlivé informace (osobní údaje, osobní fotografie, hesla k účtům, apod)
- Respektujte ostatní uživatele
- Seznamte se s pravidly služeb internetu a GSM sítí

Jak se bránit útokům?

- **Oznamte útoky dospělým**, rodičům, známým, třídnímu učiteli, učitelům, řediteli školy, výchovnému poradci, metodikovi prevence nebo vhozením lístečku do schránky důvěry (ne anonymně)
- **Zablokujte útočníkovi možnost přístupu k vám, změňte svou virtuální identitu**
- Ukončete s útočníkem komunikaci, **nechtějte se pomstít**
- **Pokuste se útočníka odhalit, identifikovat**
- **Uschovejte si důkazy** pro možné vyšetřování (zprávy, videozáznamy, odkazy, naweby, blogy...)
- Pokud probíhá ve vašem okolí kyberšikana, nebuďte lhostejní, oběť podpořte, poradte jí, nabídněte pomoc
- Oznamte útoky na Polici ČR linka 158

Jak předcházet kyberšikaně na úrovni školy

Dle Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže 2013-2018 se řadí mezi interpersonální agresivní chování. Základním způsobem, jak lze předcházet kyberšikaně či minimalizovat její dopad, je především všeobecná primární prevence.

Cílem primární prevence je předcházet rizikovému chování. Prevenci zaměřenou na oblast kyberšikana a dalších forem kybernetické agrese lze realizovat ve formě specifické i nespécifické.

Specifickou primární prevenci lze rozdělit do 3 úrovní:

a) Prevenci všeobecnou (zasahuje celou třídu, školu apod. bez rozdílu). Sem lze zahrnout aktivity typu dlouhodobé preventivní programy, interaktivní besedy, projektové dny atd. Zároveň lze témata primární prevence zahrnout do výuky, propojit s průřezovými tématy a klíčovými kompetencemi žáka.

b) Prevence selektivní (zasahuje osoby, u kterých jsou ve zvýšené míře přítomny rizikové faktory pro vznik a vývoj různých forem rizikového chování, např. děti z vyloučených lokalit, děti s poruchami chování apod.).

c) Prevence indikovaná (zacílena na situace, kdy se ve třídě/škole již kyberšikana vyskytla). Nespecifická prevence je pak zaměřena na rozvoj zdravého klimatu ve třídě a škole, posilování dobrých vztahů mezi dětmi apod.

Prevence kyberšikany na SŠT Most

- Ve Školním řádu jsou zanesena pravidla používání ICT, internetu a mobilních telefonů (během vyučování, přestávkách, v areálu školy).
- Informování žáků o etiketě a „listině práv na internetu“ v rámci předmětů Etopedie, Občanská nauka, IKT.
- V učebnách IKT je nainstalován a využíván software, který v učebnách vyučujícímu umožňuje informovat se přes svůj počítač, co právě žák na své ploše dělá. (Informovat o tomto opatření žáky a systém nezneužívat!)
- Být vzorem vhodného užívání moderních technologií.
- Pracovat na povědomí žáků o rizikovém chování na internetu (zajišťuje metodik prevence i výchovný poradce).
- Definovat kompetence v rámci školy a na akcích konaných školou mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání).
- Začlenit témata spojená s rizikovým chováním na internetu do výuky (IKT, Etopedie, Občanská nauka).
- Besedy, přednášky v průběhu školního roku.
- Vzdělávat pedagogy.
- Podporovat pozitivní využívání technologií.

Spolupráce s rodiči

Pokud rodiče informují školu o podezření na šikanování, je za odborné vyšetření záležitosti zodpovědný ředitel školy. Při nápravě šikanování je potřebná spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, školního metodika prevence, výchovného poradce a dalších pedagogických pracovníků, jak s rodinou oběti, tak i s rodinou agresora.

Při jednání s rodiči, dbají pedagogičtí pracovníci, na zachování důvěrnosti informací. Je nutné předem informovat rodiče o tom, co dělat v případě, když se dozvědí o šikanování.